

Advies verantwoordingspercentage Rechtmatigheidsverantwoording (RMV) voor AC

Presentatie 10 mei 2023 >> opvolging van 21 sept.2022

- Ben Becker (P&C en beleid)
- Gerlof Bottema (Auditing)

Rechtmatigheid

Nog even kort (1): wat gaat er veranderen?

- Per boekjaar 2023 als College van B&W een verklaring in de jaarrekening opnemen, waarin we ons verantwoorden over de financiële rechtmatigheid.
- Dit betreffen: 1. het voorwaardencriterium, 2. het begrotingscriterium en 3. het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.
- Vanaf boekjaar 2023 dient de gemeenteraad het normenkader rechtmatigheid vast te stellen. Op dit moment doet het college dat nog.

Nog even kort (2): wat gaat er veranderen?

- Tevens moet het verantwoordingspercentage en de rapporteringstolerantie door de raad worden vastgesteld. Deze worden opgenomen in de financiële verordening 2023.
- Iedere directeur tekent een deelverklaring over de rechtmatigheid (inclusief geconstateerde onrechtmatigheden) bij zijn directie
- De deelverklaringen worden samen verk

Wat blijft zo?

- Het college is verantwoordelijk voor handelen i.o.m. wetgeving, externe- en interne regelgeving.
- Accountant controleert getrouwheid v.d. jaarrekening.

Landelijke ontwikkelingen met mogelijke invloed op RMV

- Onduidelijkheid over de SiSa - verantwoording.
- Notitie vanuit de accountantsberoepsgroep (NBA) op de invoering van de RMV is nog niet verschenen.
- Discussie wat de invoering van de RMV betekent voor het controlewerk van de externe accountant.
- Gemeenten stellen nog volop vragen hoe onderdelen uit de kadernota rechtmatigheid 2023 geïnterpreteerd moet worden.

Integraal proefdraaien RMV

- ✓ Voor alle geldstromen (baten/lasten) > euro 1 mln. beheersingsmaatregelen geïdentificeerd en waar nodig aanvullende controles uitgevoerd (1^e/2^e/3^e lijn).
- ✓ Directeuren en MT's meegenomen in het proces.
- ✓ Management Letter (ML) 2023 geschreven over de controlewerkzaamheden aangaande de rechtmatigheid voor de cijfers 2022 (stand 1/3/23).
- ✓ ML gedeeld met de directeuren en bijbehorende financieel adviseurs.
- ✓ Deelverklaringen uitgevraagd bij directies waarin zij hun rechtmatigheidsbevindingen hebben opgenomen.

Wat zijn onze ervaringen proefdraaien?

- ✓ We zien dat we een kwaliteitsverbetering hebben ingezet.
- ✓ Meer bewustzijn gecreëerd bij directies rondom rechtmatigheid
- ✓ Op alle processen met een omvang > 1 mio hebben we zichtbaar controles uitgevoerd.
- ✓ Deze laten een goede interne beheersing zien (veelal stuk aantoonbaarheid) en beperkte bevindingen uit steekproeven.

Afwijkingen in cijfers (stand 1/3/2023)

De geconstateerde afwijkingen betreffen op 1 maart 2023:

Europese aanbestedingen	€ 488.000
Prestatielevering PGB (WMO & Jeugd)	€ 132.000 (<i>betreft onzekerheid</i>)
Begrotingsoverschrijdingen op DP / kredieten	€ 8.614.000

Let op: Dit is o.b.v. situatie 2023 en staat niet gelijk aan hoe de accountant nu zou oordelen.

Aanbevelingen/aandachtspunten uit de ML (1)

- ✓ Realiseer nog meer zichtbare bewustwording rondom financiële rechtmatigheid in de primaire processen (bijv. procesbeschrijvingen op te stellen: risico's op onrechtmatigheden identificeren incl. beheersmaatregelen).
- ✓ Vul bij inkopen een inkoopstartformulier in, zo wordt onrechtmatigheid in het kader van Europees aanbesteden zoveel mogelijk vooraf voorkomen.

Aanbevelingen/aandachtspunten ML (2)

- ✓ Als directie na te denken hoe te voorkomen dat misbruik en oneigenlijk gebruik door externen zich voordoet (bijhouden gevallen).
- ✓ Monitor bij de tussentijdse rapportages (VGR) in 2023 op deelprogrammaniveau (autorisationiveau-raad) of er begrotingsoverschrijdingen ontstaan en wijzig de begroting daarop.

Modeltekst verklaring College

- **Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders [1]**

- In deze rechtmatigheidsverantwoording geeft het College van burgemeester en wethouders aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de gemeenteraad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Deze verantwoording betreft de rechtmatige uitvoering van de taken en omvat het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium bij de desbetreffende financiële beheershandelingen en transacties. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op XX XXX 202X vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. **Deze grens is door de gemeenteraad bepaald en bedraagt x% (ergens van 0% t/m 3%) van de totale lasten inclusief mutaties in de reserves en is daarmee vastgesteld op € x.**

- **Conclusie**

- Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties (niet) rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen voor individuele fouten **(boven de 475k)** betreffen [2]:

- In de paragraaf bedrijfsvoering heeft het college beschreven welke actie zij onderneemt om de afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Verantwoordingsgrenzen

De verantwoordingsgrens is een door de raad vast te stellen bedrag, waarboven afwijkingen (fouten/onduidelijkheden) opgenomen moeten worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

Deze grens kan worden vastgesteld van 0% tot en met 3% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.

September 2022: 'Vanuit de projectgroep rechtmatigheidsverantwoording komen we o.b.v. de uitkomsten van het proefdraaien met de RMV over 2022, met een advies aan de Raad over de te hanteren verantwoordingsgrens wat betreft rechtmatigheid.'

Overwegingen

Het is kostbaar en tijdrovend om iedere euro, die kan leiden tot een rechtmatigheidsfout of – onduidelijkheid te controleren en te verantwoorden.

De raad zal daarnaast willen sturen op (zekere) hoofdlijnen en zal daarom niet elke afwijking relevant vinden. Alleen over afwijkingen boven een bepaalde grens wil de raad informatie ontvangen.

Daarom bepaalt de raad een grens, waarboven het college afwijkingen moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording, de zogeheten verantwoordingsgrens.

Dit voor de drie criteria van belang voor de financiële rechtmatigheid: begrotingscriterium, voorwaardencriterium en het misbruik- en oneigenlijk gebruik

Voor- en nadelen.

Verantwoordingsgrens	Voordelen	Nadelen
0%	Grootst mogelijke zekerheid	Alle rechtmatigheidsfouten moeten worden verantwoord en gevonden. Hoge belasting (capaciteit) voor de ambtelijke organisatie. Zeer kostbaar om elke euro te controleren. Waarschijnlijk (veel) extra werkzaamheden accountant nodig. <i>Dit is in de praktijk niet haalbaar, omdat het leidt tot onevenredig veel controle werkzaamheden (VNG Invoering Rechtmatigheidsverantwoording).</i>
1%	Goede informatiepositie van de raad. Is overeenkomstig getrouwheidspercentage externe accountant.	Geen ruimte voor tegenvallers (onzekerheden die horen bij een eerste jaar). Afkeurend oordeel over het financiële rechtmatigheidsgedeelte, indien de afwijkingen groter dan 1% zijn, maar kleiner dan 3%.
3%	Groeimodel Maximaal mogelijke ruimte voor tegenvallers eerste jaar. Goedkeurendoordeel over de financiële rechtmatigheid indien fouten/onzekerheden onder de 3% blijven.	Geen specifieke nadelen (is wat naar verluid de meeste gemeenten doen). Wel toelichten waarom verschil tussen de getrouwheidsnorm en de rechtmatigheidsnorm. <i>De VNG schetst o.a. het volgende praktijk - voorbeeld: de raad stelt de verantwoordingsgrens op 3%. De rapportage aan de raad gaat dan ook over alle bevindingen vanaf de 3%. De gemeente kan de interne controle uiteraard wel op een lager percentage dan 3% uitvoeren.</i>
<i>Tussenvormen zijn bijv.: 0,5%, 1,5%, 2 % en 2,5% etc. De voor- en nadelen liggen dan ergens tussen de geschetste voor- en nadelen in.</i>		
<i>In alle situatie worden geconstateerde financiële rechtmatigheidsfouten > €475.000 gerapporteerd.</i>		

Advies

Geadviseerd wordt te kiezen voor een verantwoordingsgrens van 3%:

- Dit geeft ruimte voor evaluatie en verbetering in het proces o.b.v. de ervaringen in het eerste jaar.
- Aan het einde van het jaar kan dan gekeken worden of het % verder kan worden aangescherpt.
- Ruimte voor (nu nog) onvoorziene omstandigheden.
- Goed om te weten dat, net als nu door de accountant, alle geconstateerde bevindingen per jaarrekeningpost / stroom > €475.000 door College van B&W worden gerapporteerd in paragraaf bedrijfsvoering.

>>> Dus het inzicht in de afwijkingen boven dit bedrag blijft.

Vervolg

De financiële verordening van de gemeente Groningen wordt aangepast aan de rechtmatigheidsverantwoording.

De verantwoordingsgrens incl. rapporteringstolerantie wordt hierin opgenomen.

Ieder criterium (voorwaarden-, begroting- en misbruik en eigenlijk gebruik) krijgt een eigen artikel hierin met toelichting.

Uitgangspunt hierbij is de modelverordening zoals gepubliceerd door de VNG.

De nieuwe financiële verordening 2023 treedt in werking met terugwerkende kracht per 1/1/2023.

Vragen?

